

## TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 38/2014 vp

### Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (jätedirektiivien muuttaminen)

*Suurelle valiokunnalle*

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Suuri valiokunta on 26 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (jätedirektiivien muuttaminen) (U 36/2014 vp) talousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ympäristöneuvos Riitta Leinen, ympäristöministeriö
- ylitarkastaja Aimo Aalto, työ- ja elinkeinoministeriö
- teknologiajohtaja Hannu Lepomäki, BMH Technology Oy
- Mikko Kantero, Green Sound

- toimitusjohtaja Mika Aho, St1 Biofuels Oy
- yhteiskuntasuhdejohtaja Stefan Sundman, UPM-Kymmene Oy
- asiantuntija Irina Simola, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asiantuntija Katja Kurki-Suonio, Energiateollisuus ry
- asiamies Maija Pohjakallio, Kemianteollisuus ry
- varatoimitusjohtaja Pekka Huttula, Öljyalan Keskusliitto ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Valmet Oy
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Suomen Yrittäjät
- Metsäteollisuus ry
- Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry.

#### VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

##### *Ehdotus*

Ehdotuksen tavoitteena on erityisesti parantaa resurssitehokkuutta edistämällä jätehierarkian mukaisesti jätteiden synnyn ehkäisyä ja jätteen hyödyntämistä raaka-aineena. Ehdotuksen tavoitteena on lisäksi yksinkertaistaa EU:n jätelainsäädäntöä muun muassa selkeyttämällä tavoitteisiin liittyviä menetelmiä ja keskeisiä määritelmiä, parantaa seurantaa kehittämällä jäteti-

lastojen laatua sekä edistää parhaita käytäntöjä jätehuollossa muun muassa varmistamalla laajennetun tuottajavastuun järjestelmien vähimmäistaso.

Edellisten lisäksi tavoitteena on edistää kiertäysinnovaatioita, lisätä kestäväää kasvua ja luoda työpaikkoja alhaisilla kustannuksilla ja parantaa samalla ympäristön tilaa.

Komission mukaan ehdotuksen tärkeimmät muutokset, joilla asetettaisiin tarvittavat puitteet jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskeville jäsenvaltioiden politiikoille ja lainsäädännölle ovat seuraavat:

- määritelmien yhdenmukaistaminen ja tarpeettomien oikeudellisten vaatimusten poistaminen;
- raportointivaatimusten yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen;
- varhaisvaroitusjärjestelmän käyttöönotto kierrätystavoitteiden saavuttamisen seurannassa;
- laajennetun tuottajan vastuun vähimmäistoimintaedellytysten käyttöönotto;
- yhdyskuntajätteen uudelleenkäyttöön valmistelua ja kierrätystä (70 prosenttia vuoteen 2030 mennessä) koskevien tavoitteiden kiristäminen;
- pakkausjätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä koskevien tavoitteiden kiristäminen;
- muun kuin jäännösyhdyskuntajätteen kaatopaikalle sijoittamisen rajoittaminen vuoteen 2030 mennessä;
- säädösten mukauttaminen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 290 artiklaan (säädösvallan siirtäminen komissiolle) ja 291 artiklaan (täytäntöönpanovallan siirtäminen komissiolle).

### ***Valtioneuvoston kanta***

Valtioneuvosto tukee ehdotuksen yleistä tavoitetta edistää unionin resurssitehokkuutta ja kierrätöksen päämäärien saavuttamista tehostamalla jätteen syntymisen ehkäisemiseen sekä jätteen kierrätyksen ja muun hyödyntämisen lisäämiseen tähtääviä toimia. Päämäärien saavuttamiseksi valtioneuvosto pitää aiheellisena tarkastella uudelleen direktiiveissä asetettuja yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä (jäljempänä kierrätys) koskevia tavoitteita sekä kaatopaikkakäsittelyä koskevia rajoituksia ja vähennystavoitteita.

Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että esitetyt ehdotukset kuuden jäte-

alan direktiivin uudistamiseksi ovat hyvin laajoja ja vaikutuksiltaan merkittäviä ja että niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa vaatii runsaasti myös laintasoisia muutoksia. Valtioneuvosto pitää tärkeänä vielä arvioida, onko ehdotetun laajuinen muutos tässä vaiheessa kaikilta osin tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon, että vuonna 2008 uudistetun jätedirektiivin toimeenpano jätehuoltokäytäntöihin on jäsenvaltioissa vielä sisäajonvaiheessa. Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti erityisesti ehdotuksiin, jotka lisäisivät yritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa ilman merkittäviä ympäristöhyötyjä.

Valtioneuvosto korostaa, että ehdotettujen toimien tulee olla yhteensopivia muiden EU:ssa asetettujen ympäristönsuojelua ja resurssitehokkuutta edistävien toimien ja tavoitteiden kanssa. Erityisesti on huolehdittava siitä, että direktiiveissä asetettavat jätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä koskevat tavoitteet toimivat samansuuntaisesti sekä EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteiden että biotalouden kehittämistä, uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämistä ja uusiutuvien polttoaineiden laatua koskevien tavoitteiden ja velvoitteiden kanssa. Suomessa tehtyjen arvioiden mukaan kestäväällä tavalla tuotettujen biopolttoaineiden käytön olennainen lisääminen on välttämätöntä, jotta EU:n nykyiset ja tulevat tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja uusiutuvan energian osuuden kasvattamiseksi voidaan saavuttaa. Pyrittäessä edistämään jätteen korkealaatuisuista kierrätystä on valtioneuvoston mielestä tärkeää huolehtia myös siitä, että direktiivi omalta osaltaan edistää liikennekäyttöön tarkoitettujen edistyneiden biopolttoaineiden tuotantoa ja käyttöä.

Valtioneuvosto kannattaa kunnianhimoisten, mutta realististen tavoitteiden asettamista yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätykselle. Uusien tavoitteiden tulee perustua luotettavaan ja kaikissa jäsenvaltiossa samoin perustein tuotettuun tietoon lähtötilanteesta ja eri jätteiden kierrätyspotentiaaleista sekä selkeisiin laskentamenetelmiin. Jäsenvaltioita sitovien tavoitteiden asettamisessa tulisi ottaa huomioon kan-

salliset olosuhteet, kuten Suomen osalta erityisesti pitkät etäisyydet, harva asutus ja verrattain pieni erilliskerättävien jätteiden keräyspotentiaali, jotka vaikuttavat olennaisesti kierrätyksen kustannustehokkuuteen ja kokonaisympäristövaikutuksiin. Kierrätykselle asetettavat tavoitteet eivät myöskään saisi olla niin korkeita, että jäsenvaltiot eivät käytännössä voisi soveltaa jätedirektiivissä määritellyn jättehierarkian suoma mahdollisuutta poiketa hierarkiasta, kun tämä on elinkaariajattelun mukaisesti perusteltua kokonaisvaikutusten kannalta, tai että tämä johtaisi huonolaatuisen kierrätyksen lisääntymiseen. Valtioneuvosto ehdottaa, että kierrätystavoitteisiin sisällytettäisiin myös liikennekäyttöön tarkoitettujen sekä — jos lisäselvitysten perusteella arvioidaan tarpeelliseksi — myös muuhun käyttöön tarkoitettujen edistyneiden biopolttoaineiden valmistus jätteestä.

Valtioneuvosto kannattaa kierrätysasteiden laskentamenetelmien yhdenmukaisuuden varmistamista ja sitä, että lasketun kierrätysasteen tulisi mahdollisimman luotettavasti kuvata todellisuudessa kierrätetyksi tulevan jätteen määrää. Ehdotettu laskentamenetelmä on kuitenkin vaikeaselkoinen ja käytännössä hankala toteuttaa ottaen huomioon jätteiden erilaiset käsittelytavat ja koostumukseltaan erilaiset jätteet. Kierrätysasteiden laskentaa on vielä kehitettävä sen toimivuuden ja yhtenäisen soveltamisen varmistamiseksi.

Valtioneuvosto ei pidä mahdollisena ottaa kantaa ehdotettuihin numeerisiin kierrätystavoitteisiin ennen kuin ehdotettujen määritelmien ja laskentamenetelmien muutosten vaikutukset kierrätysasteisiin on luotettavasti arvioitu. Valtioneuvosto kannattaa yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteiden kierrätystavoitteiden asettamista tasolle, joka olisi Suomessa nykyisin saavutettuja kierrätysasteita ja voimassa olevia tavoitteita korkeampi ja joka olisi elinkaariajattelun pohjalta kokonaisvaikutuksiltaan perusteltu. Nykyisten laskentamenetelmien pohjalta arvioituna ehdotetut yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystavoitteet ovat monelta osin erittäin vaativia. Valtioneuvoston alustavan arvion mukaan esimerkiksi ehdotetut puupakkausjät-

teen kierrätystavoitteet ovat todennäköisesti epätarkoituksenmukaisen korkeita. Suuri osa puupakkausjätteestä on likaantunutta tai sisältää vieraita materiaaleja, eikä sovellu yhtä hyvin kierrätettäväksi kuin esimerkiksi puun työstössä syntyvät sivuvirrat. Suomessa puupakkausjätteen uudelleenkäytön osuus on noin 75 prosenttia, ja käytännössä kaikki puupakkausjäte, jota ei pysytty käyttämään uudelleen, hyödynnetään uusiutuvana energiana. Puupakkausjätteen samoin kuin esimerkiksi yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätyksen lisäämisen elinkaarivaikutukset tulisi vielä arvioida tarkemmin.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kierrätystavoitteissa otettaisiin huomioon myös suoraan uudelleenikäytettyjen pakkausjätteen, kuten uudelleenikäytettyjen juomapakkausjätteen ja puisten kuormalavojen määrä. Yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi tulisi vielä selvittää, mitä uudelleenikäytön valmistelulla tarkoitetaan.

Valtioneuvosto pitää hyvänä tavoitetta vähentää elintarvikejätteen määrää. Erityisen tärkeinä ja globaalistikin merkittävänä valtioneuvosto näkee EU:n aiempaa tehokkaammat toimet ruokahävikin määrän vähentämiseksi. Ehdotetun määrällisen vähentämistavoitteen sitovuutta ja esittämistapaa on kuitenkin vielä selvitettävä. Vähentämistavoitteen säätäminen edellyttää yhtenäistä ja selkeää määritelmää. Tavoitteen toteutumisen seurantamenettelyistä tulisi säätää riittävän ajoissa ennen seurantajakson alkua ja seurannassa tulee ottaa huomioon eri jäsenvaltioiden ennen vuotta 2017 tehdyt ruokahävikin vähentämistoimet.

Valtioneuvosto kannattaa lähtökohtaisesti toimia kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrän vähentämiseksi. Ehdotetun kiellon vaikutusten arvioimiseksi ja yhdenmukaisen toimeenpanon varmistamiseksi olisi kuitenkin tarpeen tämentää, mitä kierrätyskelpoisella jätteellä, biohajoavalla jätteellä ja jäännösjätteellä tarkoitetaan. Kieltoon voi myös olla tarpeen sisällyttää joustoelementtejä esimerkiksi erityistilanteiden (esim. eläintautien ehkäiseminen) huomioon ottamiseksi. Kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrän vähentämistä koskevan tavoitteen muotoilua on tarpeen tarkistaa.

Valtioneuvosto tukee ehdotusta biojätteen erilliskeräyksen edistämiseksi. Velvoitteeseen tulisi sisältyä tarpeellisia joustoelementtejä jäsenvaltioiden alueellisten erojen huomioon ottamiseksi esimerkiksi mahdollistamalla poikkeukset erilliskeräysvelvollisuudesta silloin, kun se on jätehierarkian mukaan perusteltua.

Valtioneuvosto pitää ehdotettuja tuottajavastuuta koskevia vähimmäisvaatimuksia pääosin kannatettavina periaatteina, joilla voidaan varmistaa kansallisten tuottajavastuujärjestelmien yhdenmukaisuutta ja toimivuutta. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että kaikkia ehdotettuja vähimmäisvaatimuksia ei ole mahdollista tässä direktiivissä säätää jäsenvaltioita sitoviksi velvollisuuksiksi, vaan tämä vaatisi tuoteryhmäkohtaisen sääntelyn uudistamista tai laatimista. Valtioneuvosto ehdottaa vähimmäisvaatimusten muuttamista ohjaaviksi yleisiksi periaatteiksi tai vaatimusten supistamista kaikille tuoteryhmille soveltuviksi.

Valtioneuvosto tukee pääosin ehdotuksia keskeisten määritelmien yhdenmukaistamiseksi eri direktiiveissä. Eräiden keskeisten määritelmien muotoiluja on kuitenkin vielä arvioitava tarkemmin. Yhdyskuntajätteen määritelmää ei tule ehdotetulla tavalla sitoa kunnan järjestämisvastuulla oleviin jätteisiin, vaan määritelmän tulisi pohjautua Euroopan jäteluettelossa (2000/532/EY) olevaan yhdyskuntajätteen luokitteluun sekä EU:n jätetilastoasetuksen (2150/2002) mukaiseen jäteluokitukseen. Maantäyttötoimien määritelmää samoin kuin maantäytön ja kierrätyksen välisen rajanvedon tulkintaa on vielä tarpeen selvittää erityisesti infrarakentamisessa käytettyjen jalostettujen jättemateriaalien käytön osalta.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti jätteen kuljetuksen lupamenettelyjä koskeviin muutosehdotuksiin. Jäsenvaltioilla tulisi olla mahdollisuus lupamenettelyn sijasta soveltaa rekisteröintimenettelyä vaarallisten jätteiden kuljetuksen ja keräämisen valvonnassa. Alalla toimivia yrityksiä on paljon, ja toiminta on pääosin pienimuotoista. Lupamenettely lisäisi tarpeettomasti näiden yritysten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa.

Valtioneuvosto ei kannata ehdotusta jäsenvaltioiden mahdollisuudesta rajata pienten laitosten ja yritysten hyvin pienten jätemäärien kuljetus pois rekisteröintivelvollisuuden piiristä. Jätteen ammattimaisen kuljetustoiminnan tulee yrityksen koosta riippumatta olla valvottua. Rekisteröintimenettely on tarpeellinen, mutta riittävä menettely valvonnan harjoittamiseen. Valtioneuvosto voi hyväksyä jäsenvaltioiden mahdollisuuden rajata pienten jätemäärien tai satunnaisten jäte-erien (esimerkiksi koe-erät) kuljetukset rekisteröinnin ulkopuolelle. Tämän tulisi kuitenkin olla mahdollista tasapuolisesti kaiken kokoisille yrityksille. Valtioneuvoston mielestä tarvittavaa joustavuutta rekisteröintivelvollisuuteen voitaisiin vaihtoehtoisesti luoda myös esimerkiksi määrittelemällä tarkemmin, mitä rekisteröintivelvollisella ammattimaisella jätteen kuljettamisella tarkoitetaan.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti ehdotukseen lisätä toiminnanharjoittajille velvollisuus raportoida vuosittain viranomaiselle vaarallisista jätteistä. Tämä olisi ristiriidassa ehdotuksen keskeisenä tavoitteena olevan hallinnollisen taakan vähentämisen ja raportointivelvollisuuksien yksinkertaistamisen kanssa. Valtioneuvoston mielestä olisi riittävää nykyiseen tapaan velvoittaa ehdotuksessa mainitut toimijat kirjantapoon, jonka tulee tarvittaessa olla viranomaisten saatavilla. Velvollisuutta olisi vähintään rajattava keskeisimpiin toimijoihin, kuten vaarallisen jätteen käsittelijöihin.

Valtioneuvosto pitää myönteisenä ehdotusta, jonka mukaan jäsenvaltioiden raportointivelvollisuuksia rajattaisiin tiettyjen direktiivin säännösten täytäntöönpanoa koskeviin seikkoihin ja poistettaisiin jäsenmaiden velvollisuus toimittaa komissiolle kolmen vuoden välein kattava raportti koko direktiivin täytäntöönpanosta.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komissio tukee tarvittaessa jäsenvaltioita asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa ja että varmistetaan jäsenvaltioiden jätehuollon tilaa koskevien tietojen luotettavuus ja mahdollisimman hyvä reaalitietoisuus. Valtioneuvosto pitää kuitenkin varhaisvaroitusjärjestelmää ja jäsenvaltioiden raportointia koskevista ehdotuksista aiheutuvaa

hallinnollista kuormaa hyvin suurena saavutettiin hyötyihin nähden. Ehdotuksia tulisi tältä osin tarkastella huolellisesti.

Valtioneuvosto pitää jätesuunnitelmia hyvänä ohjauskeinona kiertotalouden edistämiseksi, mutta ei välttämättä pidä tarkoituksenmukaisena jäsenvaltioita sitovien suunnitelman sisältövaatimusten laajentamista nykyisestä.

Valtioneuvosto suhtautuu varauksellisesti komissiolle siirrettävää toimivaltaa koskeviin uusiin ehdotuksiin erityisesti säädösvallan delegoimisen osalta kysymyksissä, jotka nykyisin käsitellään valvonnan käsittävässä sääntelymeneteltyssä. Kyseiset asiat ovat teknisestä luonteestaan huolimatta hyvin keskeisiä jätelainsäädän-

nön täytäntöönpanon kannalta ja niihin sisältyy suuria näkemyseroja eri toimielinten, jäsenvaltioiden ja sidosryhmien välillä. Siltä osin kuin säädösvalta siirretään komissiolle, toimivallan siirron yksityiskohtaisuutta, valtuutuksen kestoa ja ehdotettujen valtuutusten tarkkarajaisuutta tulee vielä tarkastella.

Valtioneuvoston mielestä ehdotettu 12 kuukauden määräaika direktiivimuutosten täytäntöönpanemiseksi on liian lyhyt ja sitä tulisi pidentää vähintään 18 kuukaudeksi. Ehdotetut muutokset edellyttävät muutoksia ainakin jätelakiin ja lukuisiin valtioneuvoston asetuksiin, joiden valmisteluun on varattava riittävästi aikaa.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

Ehdotuksen avulla pyritään osaltaan parantamaan ympäristön tilaa ja lisäämään kestävä kasvua jätesäätelyä muuttamalla. Kyseessä on laajaan ns. kiertotalouspakettiin liittyvä uudistus, jonka tavoitteet resurssitehokkuuden parantamisesta, sääntelyn yksinkertaistamisesta ja kierrätysinnovaatioiden edistämisestä ovat erittäin kannatettavat. Tavoitteiden saavuttamiseksi kuuteen jätedirektiiviin ehdotetaan tehtäviksi merkittäviä muutoksia.

*Keskeiset ehdotukset.* Ehdotuksessa mm. muutetaan määritelmiä ja laskentamenetelmiä, asetetaan aiempaa tiukemmat kierrätystavoitteet, tiukennetaan tuottajavastuusäätelyä sekä laajennetaan raportointia ja delegointisäännöksiä. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tullut esille kriittisiä näkemyksiä kaikkien edellä mainittujen osa-alueiden osalta.

Asiantuntijat ovat suhtautuneet kriittisesti erityisesti maarakentamisen, yhdyskuntajätteen ja elintarvikejätteen määritelmiin sekä pakkausjätettä koskeviin laskentasääntöihin ja kierrätystavoitteisiin. Arvioissa on tuotu esille, että direktiiviehdotuksen yhteisvaikutukset saattavat vääristää markkinoita ja johtaa ympäristön kan-

nalta nykyistä huonompaan lopputulokseen. Esimerkiksi puupakkausten osalta kierrätysmäärien laskentakaava on epäselvä, eikä ehdotuksessa oteta huomioon puupakkausten uudelleen käyttöä, vaikka se asettuu jätehierarkiassa kierrätyksen edelle. Suomessa käytetään 75 % puulavoista uudelleen, ja loppuun käytetyt puulavat menevät pääosin uusiutuvan energian tuotantoon. Varsinaiseen ehdotuksen tarkoittamaan kierrätykseen jäävä määrä jää kauaksi ehdotetusta tavoitteesta. Vaarana on, että erityisesti Suomen olosuhteissa tavoitteen täyttämiseksi pieniä kierrätyseriä jouduttaisiin kuljettamaan pitkiä matkoja tai kierrätykseen jouduttaisiin käyttämään heikkolaatuista materiaalia, joka laskee kierrätystuotteen laatua ja olisi toisaalta pois uusiutuvan energian tuotannosta. Edellä olevasta aiheutuisi myös merkittäviä lisäkustannuksia.

Edellä esille tuotujen puutteiden lisäksi on todettu, että osin epäselvä sääntely saattaa johtaa erilaisiin tulkintoihin eri jäsenmaissa ja vaikeuttaa näin jäsenmaiden välistä kauppaa. Pelkkä tukeutuminen kansalliseen joustoon ei tämän vuoksi riitä, vaan periaatteiden tulee mahdollistaa tuotteiden yhtenäinen kohtelu EU:n markkinoilla.

*Jäte- ja biomateriaalista valmistetut polttoaineet.* Suomessa on merkittävää osaamista tahde- ja jäteraaka-aineiden hyödyntämisessä. Valiokunta katsookin, että sekä kiertotalouden tavoitteiden saavuttamiseksi että Suomen kansallisten intressien vuoksi on tarpeen varmistaa, ettei jätėsäätely estä vaan pikemminkin turvaa erityisesti jäte- ja biopolttoaineisiin liittyvien innovaatioiden jatkekehittämisen ja markkinoillepääsyn. Ehdotus ei tue tätä tavoitetta, vaan ohjaa jalostuskelpoiset biojakeet lähinnä kompostointiin tai jätteen massapolttoon.

Säätelyn taustalla on jätehierarkia, joka rinnastaa korkealaatuiset biopolttoaineet samaan, kierrätystä alempaan kategoriaan jätteen massapolton kanssa ("hyödyntäminen energiana tai muu hyödyntäminen"). Tämä ei vastaa tapahtunutta teknologista kehitystä ja uusia tapoja hyödyntää ja tuotteistaa jätettä. Kun jätevirtoja jalostetaan biopolttoaineiksi eikä polteta suoraan, raaka-aine saa lisäarvoa ja syntyy uusi tuote, joka tulisi luokitella jätehierarkian kierrätyskategoriaan eikä jätteeksi. Samoin tulisi ottaa huomioon biopolttoaineiden valmistusprosessissa mahdollisesti muodostuvien sivutuotteiden kierrätysarvo.

Valiokunta toteaaakin, ettei jätehierarkia ja jätteen määritelmä ota nykyisellään huomioon toimintaympäristössä tapahtunutta kehitystä ja kierrätysinnovaatioita, kuten mahdollisuuksia eritellä jätteestä jatkojalostukseen kelpaavat jakeet (esim. standardoitu SRF-teknologia). Nykyinen luokittelu on ristiriidassa sekä biotaloustavoitteiden että ilmastotavoitteiden kanssa ja vaikeuttaa osaltaan mahdollisuuksia hyödyntää jätettä resurssitehokkaasti ja taloudellista lisäarvoa tuottavasti. Nykyinen säätely ja direktiiviehdotus johtavat kierrätyksen osaoptimointiin ja ohjaavat jätevirtoja esim. vähemmän lisäarvoa tuottavaan kompostointiin.

Edellä olevaan viitaten talousvaliokunta katsoo, että jätehierarkiaa ja jätedirektiiviin sisälty-

vää kierrätystä koskevaa määritelmää<sup>1</sup> tulisi muuttaa siten, että jäte- ja biopolttoaineet nostetaan kierrätyskategoriaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että valtioneuvosto ryhtyy toimiin tarvittavien muutosten aikaansaamiseksi voimassa olevaan säätelyyn.

*Lopuksi.* Edellä on tuotu esille useita jatkokäsittelyä edellyttäviä seikkoja. Ehdotuksen perusteellista uudelleenarviointia tukevat myös valtioneuvoston arviot, joiden mukaisesti ehdotuksen ennakoidaan lisäävän sekä taloudellista että hallinnollista taakkaa osin merkittävästi. Sen sijaan ehdotuksen tuottamista ympäristövaikutuksista, erityisesti jäsenmaakohtaisista, ei ole kunnollisia arvioita. Selvitystä vailla on mm. se, miten ehdotus vaikuttaa ympäristön kokonaiskuormitukseen, uusiutuvien polttoaineiden käyttöön ja jäsenmaiden mahdollisuuksiin saavuttaa kierrätystavoitteet. Uusi säätely saattaa pikemminkin vaikeuttaa kuin edistää EU:n jo asettamien tavoitteiden (kuten uusiutuvan energian lisäämistavoite ja tavoite purkaa yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa) saavuttamista.

Edellä olevaan viitaten talousvaliokunta katsoo, että ehdotuksen vaikutusarvioita on tarkennettava huomattavasti ennen kuin siihen voidaan ottaa tarkemmin kantaa. On aiheellista myös harkita, että uudistukset tehdään asteittain, jotta vaikutukset olisivat tarkemmin arvioitavissa ja ennakoitavissa.

### **Lausunto**

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan painottaen edellä esille tuotuja, erityisesti jätteen määritelmään liittyviä näkökohtia.*

<sup>1</sup> direktiivi 2008/98/EY, 3 artikla 17 kohta

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                                               |                           |
|------|-----------------------------------------------|---------------------------|
| pj.  | Mauri Pekkarinen /kesk                        | Eero Lehti /kok           |
| vpj. | Marjo Matikainen-Kallström /kok<br>(osittain) | Päivi Lipponen /sd        |
| jäs. | Lars Erik Gästgivers /r                       | Jari Myllykoski /vas      |
|      | Teuvo Hakkarainen /ps                         | Martti Mölsä /ps          |
|      | Harri Jaskari /kok                            | Johanna Ojala-Niemelä /sd |
|      | Antti Kaikkonen /kesk                         | Arto Pirttilahti /kesk    |
|      | Johanna Karimäki /vihr                        | Kaj Turunen /ps           |
|      | Jukka Kärnä /sd                               | Harry Wallin /sd.         |

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.